

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság  
2.Bf. 146/2010/16. szám

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2011. évi május hó 12. napján tartott fellebbezési tárgyaláson meghozta a következő

**végzést:**

A tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés büntette miatt **a vádlott** ellen indított büntető ügyben a Nógrád Megyei Bíróság 2010. évi március hó 18. napján kelt 12.B.140/2009/27. sorszámú ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből a vádlottat helyesen 588.004 (ötszáznyolcvannyolcezer-négy) forint terheli.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből 15.880 (tizenötezer-nyolcszáznyolcvan) forint megfizetésére, míg 17.410 (tizenhétezer-négyszázöt) forint bűnügyi költség az Államot terheli.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

**Indokolás:**

A Nógrád Megyei Bíróság a 2010. évi március hó 18. napján kihirdetett 12.B.140/2009/27. sorszámú ítéletével a vádlott bűnösségét emberölés büntetében (Btk. 166.§ (1) bekezdése és (2) bekezdés i/ pontja) állapította meg. Ezért öt év börtönbüntetésre és öt év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, súlyosítás érdekében.  
Perorvoslással élt a vádlott és védője is, felmentésért.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 330/2010/1. számú átiratában és képviselője a tárgyaláson az ügyészi fellebbezést azzal tartotta fenn, hogy az elsőfokú bíróság dr. Hubay Márta orvosszakértőt tárgyalási meghallgatása során

nem a hatályos törvény szerinti figyelmeztetésben részesítette, emiatt tárgyalás tartását és a szakértő megidézését indítványozta.

Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat túlnyomórészt megtartva folytatta le az eljárást, ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve megalapozott tényállást állapított meg, s indokolási kötelezettségét is rendkívül színvonalasan teljesítette. A megállapított tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, akinek cselekményét a büntető anyagi jogi szabályoknak megfelelően, törvényesen is minősítette.

A büntetés kiszabása körében azonban tévedett, amikor eltúlzott jelentőséget tulajdonítva az enyhítő körülményeknek, a főbüntetés mértékét az enyhítő rendelkezés kimerítésével határozta meg.

Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság súlyosítsa a vádlottal szemben kiszabott fő- és mellékbüntetést. Értékelje további súlyosítóként az újszülöttek sérelmére elkövetett élet elleni cselekmények országos elszaporodottságát.

Egyebekben hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

A védő a tárgyaláson elsősorban a vádlott felmentését, másodlagosan pedig megalapozatlanság miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság határozatának tényállását kizárólag a vádlott vitatható, kétséges körülmények között keletkezett vallomására alapította és a terhelt személyiségét sem vizsgálta.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az ellentétes perorvoslatok folytán bírálta felül a Nógrád Megyei Bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást.

Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság - az orvosszakértő tárgyalási meghallgatásán kívül - a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást.

A 2009. november 3. napján tartott tárgyaláson dr. Hubay Márta orvosszakértőt tárgyalási meghallgatása előtt a 2009. szeptember 30. napjáig hatályban volt Be. 110.§-ának (2) bekezdése alapján szakértői esküjére figyelmeztette (11./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 38. oldala). A kihallgatás idején (2009. október 1. napja óta) hatályos törvény Be. 110.§-ának (1) bekezdése szerint azonban a szakértőt a hamis szakvélemény adásának következményeire kellett volna figyelmeztetnie.

Emiatt a szakértő elsőfokú eljárásban tett tárgyalási nyilatkozata törvényes bizonyítékként nem vehető figyelembe.

A másodfokú bíróság - a Be. 353.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján felvett bizonyítás keretében - tárgyaláson a megfelelő figyelmeztetésben részesítve újból meghallgatta dr. Hubay Márta orvosszakértőt, akinek a másodfokú eljárásban tett nyilatkozata immár törvényes bizonyítékként értékelhető volt.

Az elsőfokú bíróság eljárása során az egyéb perrendi szabályokat maradéktalanul megtartotta. A folytonos tárgyaláson kihallgatott személyekkel szemben a

szükséges figyelmeztetések elhangzottak, s az arra adott válaszok is rögzítésre kerültek.

A perrendszerű bizonyítási eljárás során az elsőfokú bíróság minden, a tényállás szempontjából releváns körülményt feltárt és értékelt.

A rendelkezésére álló bizonyítékokat több aspektusból is megközelítve, egyaránt tüzetesen vizsgálta a vádlottól független bizonyítékokat és a terhelti nyilatkozatokat.

A terhelttől független bizonyítékok közé tartoznak tanú1, tanú2, tanú3, tanú4 és tanú5 tanúk bizonyítékként elfogadott vallomásai, akik valamennyien tudtak a vádlott terhességéről, közülük tanú3 annak kifejezett nyomait is észlelte a vádlotton, hogy közeleg a szülés ideje.

Ekörbe sorolható tanú6 tanú vallomása is, aki orvosi beavatkozás céljára kölcsönzött pénzt a vádlottnak.

A közvetlenül a szülés után történt orvosi vizsgálat, valamint orvosszakértői vélemény is objektív tényeket igazolt.

A vádlottat először törvényes figyelmeztetés mellett államigazgatási eljárás keretében hallgatták ki. Ezt követően a büntetőeljárás során előbb gyanúsítottként, majd vádlottként tett vallomást. Terheltként tett vallomásaiban védekezése megfordult, ennek okát védőjével sem osztotta meg.

Korábbi, feltáró jellegű, beismerő vallomásával kapcsolatban már a nyomozás során azt állította, hogy a kihallgatását végző rendőrök sugallták, hogy mit mondjon, s ennek megfelelően tett vallomást. Ezzel kapcsolatban - a gyanúsított ki hallgatásról felvett közhitelű közokirattal kapcsolatban - az elsőfokú bíróság bizonyítást vett fel és tanúként kihallgatta a gyanúsított ki hallgatást végző X rendőrfőhadnagyot és Y rendőrhadnagyot.

Az ítélet tábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az ítélet tényállásának alapjául a vádlott gyanúsítottként tett feltáró jellegű beismerő vallomását fogadta el hiteltérde mlőnek.

A terhelt a 2008. február 19. napján tartott kihallgatásakor (nyomozati iratok 585-595. oldalai) olyan részletekre kiterjedő, élményszerű előadást tett, amelyről más személy nem tudott volna beszámolni. Saját szavaival mondta el, miként zajlott le a szülés, hogy az újszülött felsírása után a méhlepényt is megszülte, részletekbe menően számolt be arról is, hogy milyen textíliát használva, hogyan takarta le a gyermeket, illetve részletezte, hogy miután megmosakodott, lefeküdt, majd napközben házon kívül, másokkal is találkozáva intézett szokványos dolgokat.

Ezt a vallomását 2008. március 26. napján védője jelenlétében nem csupán úgy ismételte meg, hogy a korábbi kihallgatásakor tett előadása fenntartására utalt, hanem újból részletesen elmesélte a történeteket. (nyomozati iratok 597-605. oldalai)

Önmagában a többórás kihallgatás eredményeként született jegyzőkönyv terjedelme, még nem teszi kétségesse a közokiratba foglalt tények tartalmát.

A vádlott cselekményének megítélése szempontjából nem hagyhatók figyelmen kívül az előzmények sem.

A vádlott tudott a terhességéről, s miután a vádesetet megelőzően már három gyermeket hozott a világra, ismerte a szülés folyamatát s a vele járó körülményeket. Tisztában volt vele, hogy nem kívánt terhességét hogyan szakíttathatja meg és amennyiben valóban ezt a megoldást kívánta volna választani, az ehhez szükséges anyagiak rendelkezésére álltak az általa orvosi beavatkozásra kért kölcsönből. Köztudomású tény, hogy a nem kívánt gyermek más családba helyezhető, a vádlott is tudta, hogy gyermekét annak születése után nyomban örökbe adhatja. Magzata iránt már várandóssága idején is ellenérzést táplált, illetve a szülést követően meg sem nézte az újszülöttet, csak letakarta és ellátatlanul sorsára hagyta.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytálló történeti tényállást állapított meg. A vádlottnak a cselekményt követően tanúsított magatartása, az, hogy céltudatos tevékenységet folytatott és racionális döntéseket hozott, azt igazolják, hogy mentálisan nem befolyásolták a történetek.

A megyei bíróság helyesen minősítette a vádlott terhére rótt bűncselekmény az emberölés büntette Btk. 166.§-ának (2) bekezdés i/ pontja szerinti (tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett) - minősített eseteként, amelyet egyenes szándékkal valósított meg.

A rendelkezésre álló bizonyítékokból nem lehetett megállapítani, hogy a gyermek halálát mi okozta, letakarása következtében beállhatott nála fulladás, illetve ellátatlansága és kihülése is halálhoz vezethettek.

A vádlott magatartása ugyanakkor mindenképpen ok-okozati összefüggésben állt az újszülött bekövetkezett halálával.

A büntetés kiszabása körében rámutat az ítéletábra, hogy a Csemegi Kódexnek az újszülött megölését az emberölés privilegizált eseteként szabályozó megoldása, amely valamennyi szülő nőnél sajátos tudatállapotot tételez fel, - időszerűtlen.

A fogamzásgátlás széles körű szabályozottsága és elérhetősége egyrészt a nem kívánt terhességek elkerülését teszi lehetővé, másrészt a párkapcsolatok napjainkban szokásos jellege folytán általában nem kapcsolódik rosszallás az alkalmi kapcsolatból gyermeket szülő nőkkel szemben. Túlhaladott ma már azzal érvelni, hogy valaki iskolázatlansága, vagy tudatlansága miatt, szégyenében vagy megaláztatástól tartva öli meg újszülött gyermekét.

A korábbi szabályozás nem felel meg a hatályos Btk. által elfogadott álláspontnak sem. A vádlott egyébként sem iskolázatlan, vagy tudatlan, a vele történetekről érthetően, részletesen, logikusan számolt be. Azt is tudta, mit tehet, ha nem kívánja felnevelni a nem kívánt terhességből származó gyermeket: a gazdasági forrás hiányára hivatkozása nem megalapozott, ugyanakkor vitathatatlanul tisztában volt az örökbefogadás széles körben megengedett voltával, miszerint erre állami és alapítványi formában számos lehetőség kínálkozik.

A másodfokú bíróság ezért mellőzte az elsőfokú ítéletnek a 31. oldal negyedik bekezdésétől a 32. oldal harmadik bekezdéséig terjedő ezzel kapcsolatos fejtegetéseit.

Mellőzte továbbá az indokolásból a vádlott tudatszűkült állapotára utalást, mivel ez ellentétes az elsőfokú bíróság által elfogadott elmeorvos-szakértői vélemény megállapításaival.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást, amikor a büntetőjogi felelősség szempontjából nem tartotta relevánsnak azt a feltételezést, hogy az újszülött halálát esetleg veleszületett rendellenessége is okozhatta.

Az emberölés mint eredmény-bűncselekmény megvalósulásához szükségszerűen fenn kell állnia az élet kioltására alkalmas elkövetési magatartás és a halál mint eredmény közötti ok-okozati összefüggésnek. Az eredmény bekövetkezését siettető, elősegítő okoknak (concausa) azonban a büntetőjogi felelősségre nincs hatásuk. Az ölési cselekmény és a bekövetkezett halálos eredmény között akkor is fennáll az okozati összefüggés, ha az elkövető - halálos eredmény létrehozására objektíve alkalmas - magatartása által megindított okfolyamatba egyéb körülmények is közrehatottak. Ilyenkor ugyanis a halálhoz vezető okfolyamat nem szakad meg.

A vádlott vádbeli cselekvősége alkalmas volt a halálos eredmény előidézésére és közvetlen ok-okozati összefüggésben áll a sértett halálával.

A terhelt javára enyhítő körülményként sem lehet figyelembe venni, hogy más körülmények is közrejátszhattak a sértett halálában.

A büntetés kiszabása körében a másodfokú bíróság sem észlelt súlyosító hatású bűnösségi tényezőt.

A vádlott javára nagy nyomatékka kellett figyelembe venni azt a történeti tényállás alapjául szolgáló, feltáró jellegű, beismerő vallomást, amely a gyermek élve születése tekintetében olyan lényeges tény tartalmazott, amelyre kétséget kizáró egyéb bizonyíték nem állt rendelkezésre.

A vádlott büntetlen előélete és három kiskorú gyermekes családosa volta a cselekmény kiemelkedő tárgyi súlya miatt csupán csekély nyomatékka volt értékelhető.

Az elsőfokú bíróság rendkívül méltányos büntetést alkalmazott a vádlottal szemben, amikor egyfelől az enyhítő szakasz kimerítésével szabott ki szabadságvesztést, másfelől annak végrehajtási fokozatát is a törvényben írtól enyhébben határozta meg.

A büntetés mértékének további enyhítése fel sem merülhet.

A vádbeli cselekvőséggel az első fokú bíróság által kiszabotthoz képest valamivel súlyosabb büntetés állna arányban, azonban csekélyebb mérvű súlyosítás nem ad okot a változtatásra, így a másodfokú bíróság a vádlott fő- és mellékbüntetését nem súlyosította.

A megyei bíróság a bűnügyi költség tekintetében helyesen kötelezte a költségmentességben részesített vádlottat a büntetőjogi felelősségével összefüggésben, indokoltan felmerült bűnügyi költség kirendelt védői díjat meghaladó részének viselésére, a Be. 339.§-ának (5) bekezdésére figyelemmel, a Be. 338.§-ának (1) bekezdésének megfelelően.

Helytállóan rögzítette a költségmentesség engedélyezésétől a kirendelt védői közreműködés folytán keletkezett és államot terhelő büntügyi költség összegét, amely megfelel a költségjegyzék 12.;17.; 22-25./ tételei szerint részletezetteknek. Ugyanakkor számítási hibát vétett az elsőfokú eljárás nyomozati és bírói szakában keletkezett büntügyi költség teljes összegét illetően. Mivel az elsőfokú eljárásban (költségjegyzék 1-25./ tételei) összesen 674.724 forint büntügyi költség keletkezett, a vádlottat terhelő büntügyi költség összege helyesen: 588.004 forint.

Az ítélet egyéb járulékos rendelkezései törvényesek.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel a Nógrád Megyei Bíróság ítéletét a Be. 371. §-ának (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költségből a vádlottat - költségmentessége folytán - a Be. 381.§-ának (1) bekezdése alapján az orvosszakértő tárgyalási meghallgatása folytán keletkezett költség viselésére kötelezte, míg a kirendelt védő közreműködésével felmerült büntügyi költséget az állam viseli.

**Budapesten, 2011. évi május hó 12. napján**

**Dr. Lassó Gábor sk.**  
a tanács elnöke

**Dr. Sebe Mária sk.**  
előadó bíró

**Dr. Hildenbrand Róbert sk.**  
bíró

A Nógrád Megyei Bíróság 2010. évi március hó 18. napján kelt 12.B.140/2009/27. sorszámú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.146/2010/16. sorszámú végzésével 2011. évi május hó 12. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

**Budapesten, 2011. évi május hó 12. napján**

**. Lassó Gábor sk.**  
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:  
Udud Sándorné  
bíróági ügyintéző